

Tužitelj je naprotiv obavezan na isplatu parničnih troškova drugotuženiku, jer s tužbom protiv njega nije uspio, a s obzirom na to što pravni odnos između tužitelja i prvotuženika nije identičan s onim koji postoji između tužitelja i drugotuženika, na što drugotuženik osnovano ukazuje, nije bilo umjesno da tužitelj svojom tužbom alternativno obuhvati oba tuženika.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUL NR HRVATSKE

Prvostepena presuda od 20.XII 1962.

Vijeće: Zvone Rihtman, prof.dr Vladislav Brajković, dr Emilije Pallua

Popravak broskog motora - Naručitelj popravka mora, nakon kolaudacionog preuzimanja radova, dokazati da motor nije bio dobro popravljen - Kolaudacioni zapisnik stvari predmijevu o dobrom popravku - Naručitelj je dužan, čim ustanovi na osnovi rada motora da motor nije uredno popravljen, obustaviti eksploataciju, jer inače snosi posljedice za povećanu štetu - Popravljač nije dužan odgovarati za skrivene mane motora - Popravljač, samom činjenicom da je platio jedan dio iznosa koji traži naručitelj popravka na ime naknade štete, ne priznaje sebe odgovornim i za ostalu štetu

U tužbi se navodi da je tužitelj preuzeo od tuženika popravljeni brod "Orsula" dana 14.III 1961., a da je već 17.III 1961. došlo na motoru broda do kvara, koji brodski meštinist nije mogao sam otkloniti. Brod je dotegljen u lučicu Molunat, a zatim u Gruž. Pri otvaranju motora u Gružu našlo se da tuženik prilikom popravka nije izmijenio dotrajale originalne vijke MAN s kojima je zamašnjak motora vezan kopčom, a osim toga da ih nije propisno osigurao, i to je dovelo do naprezanja i do loma vijaka. Drugi kvar desio se 11.IV 1961. kad je došlo do pregrijavanja kopče, do naglog isparivanja ulja i do kvara, zbog kojeg je brod morao biti dotegljen u Gruž, gdje je ležao do 5.VI 1961. Tužitelj smatra da je tuženik priznao svoju odgovornost za kvar time što je sam platio troškove samih popravaka za oba kvara, pa smatra da je dužan da mu plati i ostale izdatke.

Tuženik se odupire tužbi ukazujući na činjenicu da je tužitelj predao popravljeni brod i motor nakon propisno izvedene kolaudacije, što dokazuje odgovarajućim zapisnikom; dodaje da su svi popravci vršeni pod nadzorom tužiteljeva nadzornog organa. Vijci MAN bili su pregledani, no njihova promjena nije bila potrebna, pa su stoga ponovo upotrijebljeni za pričvršćivanje zamašnjaka uz kopču. I kopča motora radila je pravilno, pa se drugi kvar ima pripisati rukovanju motorom, a ne nestručnom popravku.

Priznao je da je iz kulantnosti platio popravke, ali to preko dužnosti, jer je ugovor uredno ispunio. Predložio je da se tužba odbije uz naknadu parničnih troškova.

Sud je tužbu odbio iz slijedećih razloga:

Budući da tužitelj zahtijeva naknadu štete, dužan je dokazati da je šteta prouzročena radnjom za koju odgovara tuženik. Ukoliko se to odnosi na prvi kvar, tužitelj nije to dokazao. Naprotiv za tuženika govori zapisnikom konsudacione komisije utvrđena činjenica, da je tužitelju predan brod s motorom, koji uredno radi.

Tužitelj smatra da je tuženik prouzročio štetu zbog toga što na zamašnjaku nije pomijenio dotrajale originalne vijke MAN; no tužitelj nije bio u stanju da sudu dokaže da su ti vijci bili dotrajali i da su po propisu zanata morali biti zamijenjeni. Zbog toga nije bilo moguće utvrditi baš tu odlučnu činjenicu. Naprotiv iz mišljenja vještaka proizlazi da je do loma vijaka moglo doći i zbog zamorenosti materijala, a ona se ne može ustanoviti prostim pregledom, već predstavlja skrivenu manu, za koju tuženik ne odgovara. Činjenica dakle što tuženik prilikom popravka motora nije izvršio izmjenu originalnih MAN-ovih vijaka, koje je na njemu zatekao, ne mora stajati u uzročnoj vezi s nastalim kvarom, a tužitelj sam odgovara za okolnost što nije sačuvao potreban dokaz, tj. polomljene vijke, radi utvrđivanja stanja u kom su se nalazili i razloga zbog kojih je došlo do njihova loma.

Tokom parnice iskrslu prigovor da vijci nisu bili propisno osigurani, što bi - kad bi prigovor bio dokazan - svakako govorilo u prilog zahtjeva tužbe, nije tužitelj uspio dokazati. U postupku je utvrđeno, a ovo priznaje i tužitelj u podnesku od 17.XII 1961., da su povodom kvara od 17.III 1961. brodski mašinsti nastojali da otklone kvar, pa u vezi s time mijenjali vijke na motoru. Iz iskaza svjedoka proizlazi da su vijci, kojima se prigovara da nisu bili osigurani, imali krunsku maticu samo s jedne strane, a prema neporečenoj tuženikovoju tvrdnji originalni MAN-ovi vijci imaju krunsku maticu s obje strane. Prema tome vijci kojima je prigovoreno nisu oni koje je tuženik montirao, pa stoga ne mogu biti upotrijebljeni kao dokaz protiv njega. Naprotiv s obzirom na činjenice upisane u brodski dnevnik pod nadnevcima 17. i 18.III 1961. opravdana je sumnja da su na brodu nastala dva kvara od kojih se drugi mora pripisati pokušaju broskog osoblja da motor osposobi, a samo je ovaj kvar bio predmet pregleda u Gružu, jer su tom prilikom pronađeni upravo vijci koji nisu originalni MAN-ovi, dakle nisu oni koje je tuženik montirao i u vezi s kojima je navodno došlo do prvoga kvara.

Budući da tužitelj nije uspio dokazati da je tuženik, montirajući povodom popravke zatečene originalne vijke MAN na motor, postupao protivno propisima zanata, to mu tuženik ne odgovara za štetu koju je pretrpio u vezi s prvim kvarom.

Što se tiče drugog kvara sud je na temelju stručnog mišljenja vještaka, te iskaza svjedoka, a u skladu i s utvrđenjem sadržanim u kolaudacionom zapisniku da kopča motora kod pokreta naprijed klizi i da simering na motoru i kopči propušta manju količinu ulja, našao, da je početni uzrok kvara u tome što motor nije bio uredno popremljen. Činjenica da je kopča klizila i da je dolazilo do zagrijavanja motora zbog promjene trake - a ovo ne poriče ni jedna od stranaka - dokazuje da motor u času predaje nije pravilno radio, pa je uzrok neprevilnosti bilo potrebno odmah ukloniti. To je bio propust tuženika kao stručnjaka. Međutim sud je našao da taj propust nije morao dovesti do onih posljedica koje su utužene.

Iz iskaza svjedoka proizlazi da je za sve vrijeme rada motora, nakon što ga je tužitelj preuzeo na upotrebu, stalno dolazilo do zagrijavanja kopče, i to u tolikoj mjeri da se kućište kopče nije moglo rukom opipavati, a sud u cijelosti prihvaća mišljenje vještaka da motor s kopčom koja se grije nije smio biti u pogonu s obzirom na sigurnost eksploatacije broda. Tužitelj je stoga po nalaženju suda bio dužan - odmah čim je ustanovio stalno zagrijavanje kopče, koje se nije gubilo, kako se to s obzirom na montiranje nove trake eventualno moglo očekivati - obustaviti upotrebu i tražiti od tuženika da u smislu ugovornog jamstva otkloni utvrđeni nedostatak. Tako postupajući tužitelj bi bio ujedno otklonio mogućnost da dodje do veće štete, a on je bio i morao je biti svjestan da do nje može doći. Ovo potvrđuje i iskaz svjedoka, da se mašinst broda stalno tužio na zagrijavanje, pa čak i otklonio vožnju s takvim motorom koji zagrijava; tužitelj dakle ne može poreći da je znao za taj nedostatak.

Postupajući protivno onome što je morao učiniti, tužitelj je sam prouzročio da se položaj tuženika oteža i da dodje do štete koja je znatno veća nego što bi inače bila. Ostvaren je stoga slučaj o kom govori Opća uzenca 232. Sud je u vezi s time uvažio činjenicu da je tuženik platio popravak kopče, pa tako ispunio obvezu koju bi po ugovoru bio dužan ispuniti da je to tužitelj od nje ga na vrijeme zahtijevao. Dosljedno tome sud je našao da je tužitelj sam prouzročio svu ostalu štetu koju ovom parnicom potražuje. Zbog toga mu je i u pogledu drugoga kvara tužbeni zahtjev odbio.

Z.R.